

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์แนวคิดของกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยใช้หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการ

ผู้เขียน พระมหานรินทร์ ทวีสิทธิ์

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสาน ตั้งสิกบุตร	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. มนัส สุวรรณ	กรรมการ
อาจารย์ ดร. ประมวล เพ็งจันทร์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องวิเคราะห์แนวคิดของกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยใช้หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการเล่มนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดของกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษากับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นการศึกษาแนวคิดหลักทางกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา คือ การสร้างความตระหนักรู้ เจตคติ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา ในมิติของการจัดการหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติหรือการแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำเอาหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการมาวิเคราะห์แนวคิดทางกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์และ/หรือความแตกต่างระหว่างแนวคิดทางสิ่งแวดล้อมศึกษากับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยาย (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดหรือวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา

จากการศึกษาวเคราะห์แนวคิดของกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษากับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ พบว่า แนวคิดของสิ่งแวดล้อมศึกษามีพื้นฐานแนวคิดเช่นเดียวกับกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ สามารถนำเอาวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการทั้ง 7 วิธี มาประยุกต์ใช้ในการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมทั้ง 5 ประการได้ คือ การสร้างความตระหนัก

ความรู้ เจตคติ ทักษะ และการมีส่วนร่วมทางสิ่งแวดล้อมเข้ากันได้ และชี้ให้เห็นว่า แนวคิดกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษามีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการทุกประการ แต่วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการมีลักษณะพิเศษมากกว่าแนวคิดกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา ในเรื่องของการฝึกใช้ความคิดหรือการสร้างปัญญาให้เกิดขึ้นกับตนเอง ในการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ซึ่งทำให้เห็นได้ว่า คำสอนในพุทธศาสนาเรื่องโยนิโสมนสิการนี้มีความละเอียดลึกซึ้ง และเข้าใจจิตวิทยาของมนุษย์ในการใช้ความคิดเพื่อปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการนี้จะช่วยให้พุทธศาสนิกชนได้ฝึกฝนพัฒนาตนเอง ให้มีสติสัมปชัญญะในการคิดอย่างมีเหตุและผล รวมทั้งตรรกะสำคัญที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อจัดการชีวิตตนเอง ชุมชน และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Analysis of Environmental Education Process by Concept Yonisomanasikara Principle	
Author	Phramaha Narin Taweedit	
Degree	Master of Arts (Man and Environmental Management)	
Independent Study Advisory Committee		
	Asst.Prof.Prasarn Tangsikabuth	Chairperson
	Prof. Dr. Manat Suwan	Member
	Lect. Dr. Pramuan Pengchan	Member

ABSTRACT

The aim of the independent study entitled "Analysis of Environment Education Concept by Yonisomanasikara Principle (ARP)" is to study and analysis between the concept of Environment Education process with Yonisomanasikara Principle (ARP).

This is the documentary research which studied the main concept of Environmental Education process ; awareness, knowledge, attitude, skill and participation within the scope of natural resource management and conservation or environmental problem solving base on the Seven Analysis of Analytical Reflection Principle in order to analyse the relationship or the difference between the environmental education and Analytical Reflection Principle. The data analysis uses the content analysis following on the concept of environmental education.

The study and analysis the concept of environmental education by Yonisomanasikara Principle (ARP) has found that the idea of environmental study has the same fundamental as Yonisomanasikara Principle (ARP). We can apply the seven Yonisomanasikara methods be to used in environmental teaching in order to reach the five objectives of the study as followed ; awareness, knowledge, attitudes, skill and participation on environmental

education and point out the idea of environmental study has similarity and consistency with the Yonisomanasikara methods in the whole. The Yonisomanasikara Principle (ARP) concept has more special aspect than an environmental education concept on the training of how to think or practice to gain wisdom for living in harmonious way with the environment. While Environment Education concept must be based on the social movement. It can be seen that the Buddhist Teaching on Yonisomanasikara has the profound meaning and can teach man to understand how to live in environment harmoniously. This method can help Buddhist people to practice and develop themselves on mindfulness and awareness reasonably including the important logic which leads to right decision for managing their live, community, society and environment.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved